

Precizări metodologice

1. Sursa datelor o constituie **Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate (D112)** administrată de Agenția Națională de Administrare Fiscală și **Registrul General de Evidență a Salariaților (REGES)** administrat de Inspekția Muncii. Având în vedere schimbarea surselor de date și a sferei de cuprindere, rezultatele cercetării statistice asupra salariilor în luna octombrie 2023 nu sunt comparabile cu rezultatele obținute în anii anteriori anului de referință 2013.
2. Datele statistice prezentate în această lucrare s-au obținut în **exclusivitate prin exploatarea surselor de date administrative**. Fluxul de prelucrare pentru estimarea indicatorilor statistici are la bază interconectarea și corelarea informațiilor din cele două surse de date administrative. Cercetarea are ca obiectiv determinarea numărului de salariați pe grupe de salarii de bază brute și grupe de venituri brute realizate, a salariului mediu brut de bază și a venitului mediu brut realizat în luna octombrie, pe sexe, grupe de vârstă, activități ale economiei naționale, grupe majore de ocupații.
3. Cercetarea cuprinde totalitatea întreprinderilor active cu personalitate juridică, a întreprinderilor individuale, familiale ori a persoanelor fizice autorizate care au salariați și a căror activitate principală este conform diviziunilor CAEN Rev.2, cod 01-96, **exclusiv** activitatea de Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public (diviziunea 84). **Nu sunt incluse persoanele cu raport de serviciu** (categoriile de salariați cu statut de funcționar public, magistrat (judecător, procuror), demnitar public), precum și forțele armate și personalul asimilat. De asemenea, sunt **excluzi** din sfera de cuprindere **zilierii și salariații cu mai puțin de o normă întreagă**.
Estimarea rezultatelor aferente lunii octombrie s-a realizat pentru salariații angajați cu contract de muncă cu normă întreagă declarat în „Registrul General de Evidență a Salariaților” (REGES), care au lucrat întreaga lună octombrie și au realizat venituri de natură salarială pentru care angajatorii au completat „Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate” (D112).
4. Agregarea datelor s-a realizat după codul **activității economice principale**, conform CAEN Rev.2 din registrul statistic al întreprinderilor REGIS corelat cu cel declarat în cele două surse de date administrative.

Concepte și definiții:

Repartizarea salariaților după salariile de bază brute a avut în vedere salariul stabilit prin contractul individual de muncă, în funcție de importanța și complexitatea atribuțiilor postului, nivelul studiilor, calificarea și pregătirea profesională.

- **Salariul de bază brut** reprezintă partea fixă a salariului, în funcție de care se calculează celelalte drepturi ale salariaților (ex. indemnizațiile, sporurile, precum și alte adaosuri), cu excepția personalului plătit din fonduri publice pentru care salariul de bază este reglementat în conformitate cu prevederile legale în vigoare.
Pentru salariații încadrați sub salariul de bază minim brut aplicabil conform legislației specifice domeniului economic în care își desfășoară activitatea, înregistrați în „Registrul General de Evidență a Salariaților (REGES)”, care au fost angajați cu normă întreagă și au realizat venituri în „Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate (D112)”, salariul de bază a fost actualizat la nivelul salariului minim brut aferent domeniului economic corespunzător.
- **Veniturile brute realizate**, conform sursei de date administrative D112, au cuprins sumele brute de natură salarială realizate și raportate de angajatori pentru salariați.

Venitul brut realizat **a inclus** următoarele elemente:

- salariul de bază brut stabilit prin contractul individual de muncă;

- sporurile, indemnizațiile și sumele acordate sub formă de procent din salariul de bază brut sau în sume fixe, indiferent dacă au caracter permanent sau nu;
- sumele brute rezultate prin „plata cu ora”, gărzi, indemnizații clinice;
- sumele brute acordate cu ocazia ieșirii la pensie;
- plățile excepționale efectuate către salariații care părăsesc întreprinderea (**exclusiv** sumele compensatorii plătite în cazul desfacerii contractului de muncă ca urmare a restructurării unității și evidențiate distinct în D112);
- alte adaosuri la salarii, aprobate prin lege sau stabilite prin contractele individuale ori colective de muncă (bonusuri/premii, stimulente, compensații, indemnizații pentru concediul de odihnă neefectuat, al 13-lea salariu, prime de vacanță, precum și alte sume reprezentând venituri curente sau aferente perioadelor anterioare);
- veniturile de natură salarială, drepturile în natură și ajutoarele bănești asupra cărora nu se rețin contribuții de asigurări sociale precum contravaloarea biletelor de valoare (tichete de masă, tichete cadou, tichete de creșă, tichete culturale, vouchere/tichete de vacanță) și contravaloarea abonamentelor de transport;
- indemnizațiile suportate de angajator pentru salariații aflați în incapacitate temporară de muncă (concediu medical, carantină/izolare), determinată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, boli profesionale și accidente de muncă plătite din fondul de salarii;
- sumele plătite pentru întreruperi ale lucrului neimputabile salariaților;
- indemnizațiile pentru perioada suspendării temporare a contractului de muncă din inițiativa angajatorului (șomaj tehnic), indiferent dacă sunt suportate de angajator sau din bugetul de stat;
- indemnizațiile pentru zilele libere acordate părinților pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- indemnizațiile acordate ca urmare a reducerii timpului de muncă.

În venitul brut realizat **nu s-au inclus** următoarele elemente (dacă au fost evidențiate distinct în D112 sau identificate în fluxul de prelucrare a datelor):

- sumele brute plătite din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate sub formă de indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă, cauzată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, boli profesionale și accidente de muncă, indemnizații pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă, indemnizații pentru maternitate și alte ajutoare acordate potrivit prevederilor legale în vigoare;
- sumele brute plătite din bugetul Asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale sub formă de indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă, cauzată de boli profesionale și accidente de muncă, indemnizație pentru reducerea timpului de muncă sau pentru trecerea temporară în alt loc de muncă și alte ajutoare acordate potrivit prevederilor legale în vigoare;
- sumele plătite în cursul anului de referință, dar aferente anilor anteriori, inclusiv sumele plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori.

În luna **octombrie 2023**, nivelul salariului minim brut pe țară a fost:

- 3300 lei, potrivit H.G. 900/2023 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată;
- 4000 lei pentru domeniul construcțiilor, potrivit O.U.G. nr. 168/2022 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;

- 3000 lei pentru sectorul agricol și industria alimentară, potrivit Legii nr. 135/2022 pentru modificarea și completarea unor acte.
- **Numărul salariaților care au lucrat cu program complet întreaga lună octombrie 2023** cuprinde salariații cu contract de muncă din cele două surse administrative de date (REGES, D112), care au lucrat cu **program complet de lucru și au fost plătiți** pentru cel puțin **22 de zile** în luna octombrie 2023, chiar dacă au absentat de la locul de muncă din cauza:
 - zilelor de concediu medical plătite din fondul de salarii;
 - întreruperii temporare a activității (șomaj tehnic), pentru care au beneficiat de o indemnizație din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat;
 - timpului de lucru redus temporar potrivit prevederilor legale în vigoare;
 - zilelor libere acordate părinților pentru supravegherea copiilor în situația închiderii temporare a unităților de învățământ.

Clasificări utilizate:

- **Clasificarea Activităților din Economia Națională (CAEN Rev.2)**, armonizată cu clasificarea europeană în domeniu (NACE Rev.2). CAEN Rev.2 a fost aprobat prin Ordin al Președintelui INS nr. 337/2007, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 293/03.05.2007:

Cod CAEN Rev.2 (nivel secțiune)	Denumirea secțiunii
A	Agricultură, silvicultură și pescuit
B	Industrie extractivă
C	Industrie prelucrătoare
D	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
E	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
F	Construcții
G	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor
H	Transport și depozitare
I	Hoteluri și restaurante
J	Informații și comunicații
K	Intermedieri financiare și asigurări
L	Tranzacții imobiliare
M	Activități profesionale, științifice și tehnice
N	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport
P	Învățământ
Q	Sănătate și asistență socială
R	Activități de spectacole, culturale și recreative
S	Alte activități de servicii

- **Forme de proprietate**
 - **Proprietatea privată** cuprinde unitățile cu proprietate majoritară privată (capital social privat peste 50%), proprietate integral privată, proprietate cooperatistă, proprietate obștească, proprietate integral străină;
 - **Proprietatea publică** cuprinde unitățile cu proprietate integral de stat, proprietate majoritară de stat (capital social de stat peste 50%), proprietate publică de interes național și local.

- **Clasificarea Ocupațiilor din România (COR 2008)** armonizată cu clasificarea internațională standard a ocupațiilor ISCO-08 și aprobată prin H.G. nr. 1352/2010:

Cod COR 2008 Nivel grupă majoră	Denumirea grupelor majore de ocupații
GM 1	Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori
GM 2	Specialiști în diverse domenii de activitate
GM 3	Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic
GM 4	Funcționari administrativi
GM 5	Lucrători în domeniul serviciilor
GM 6	Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit
GM 7	Muncitori calificați și asimilați
GM 8	Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente
GM 9	Ocupații elementare

Clasificarea ocupațiilor din România poate fi consultată pe site-ul Ministerului muncii și solidarității sociale: <https://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/munca/c-o-r>.